Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. Igor Barbacaru)
Dosarul nr. 3a-1165/23 (2-22096529-02-3a-28092023)

Republica Moldova
Curtea de Apel Centru
D E C I Z I E

09 decembrie 2025 mun. Chişinău

Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Centru

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Ghedrovici Nicolae şi Bostan Angela
Grefier Zabulica Ionela

Judecînd în şedinţă publică, cererea de apel declarată de Danu Iulia asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 21 iunie 2023, adoptată la acțiunea în contencios administrativ depusă de Danu Iulia împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, privind anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

C O N S T A T Ă:

Obiectul acțiunii, circumstanțele cauzei.

La 24.06.2022, Danu Iulia s-a adresat cu acțiunea în contencios administrativ îndreptată către Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat anularea răspunsului CNAS nr. ***** din 20.05.2022 și recunoașterea stagiului pentru perioada 15.12.2010 – 01.01.2022, cu stabilirea pensiei pentru carieră lungă și calcularea corectă a stagiului de cotizare contributiv necesar acordării pensiei anticipate pentru carieră lungă, cu includerea în stagiu a perioadelor dintre anii *****, începând cu data de 24.02.2022.

În susținerea acțiunii înaintate s-a invocat că, conform actului emis de către CNAS nr. ***** din 20.05.2022 a fost refuzată contestaţia înaintată asupra deciziei nr. 1/2022/18084, data tipăririi 05.04.2022 emisă de către Oficiul Teritorial Căuşeni prin care a fost respinsă cererea în stabilirea pensiei anticipate pentru

carieră lungă, înregistrată la data de 24.02.2022 cu nr. *****de către CTAS Căuşeni, actul emis fiind recepţionat la data de 24 mai 2022.

Menţionează că, deşi a solicitat răspuns în formă scrisă nu l-a primit, însă fiind telefonată de către colaboratorii CTAS la data de 09.03.2022 repetat s-a adresat cu cerere privind stabilirea pensiei anticipate pentru carieră lungă, care a fost înregistrată cu nr. 11/2022/893 de către CTAS, fiind respinsă cererea din următoarele considerente:

- nu e întrunit stagiul de cotizare necesar de 35,6 ani;
- conform actelor prezentate se confirmă doar 25 ani.

Răspunsul CTAS l-a contestat cu cerere prealabilă, iar conform răspunsului CNAS nr.***** din 20.05.2022, cererea prealabilă a fost respinsă.

Consideră răspunsul în cauză ilegal din următoarele considerente. Conform modificărilor Legii cu nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, care a intrat în vigoare la data de 01.01.2022, s-a adresat la data de 24.02.2022 către Oficiul Teritorial Căuşeni, după locul de domiciliu, în privinţa acordării pensiei anticipate pentru carieră lungă. Colaboratorul CTAS a acceptat cererea, a înregistrat-o cu nr. *****la data de 24.02.2022. Ulterior, după cum a menţionat, nu a primit răspunsul în formă scrisă. A fost telefonată la data de 09.03.2022 şi imediat s-a prezentat, a depus a doua oară cererea, a anexat copia buletinului de identitate, 2 carnete de muncă de tip vechi şi nou în original. Adaugă că de către colaboratorii CTAS a fost solicitat certificatul, precum dacă a avut copii şi s-a aflat în concediu de maternitate. În aceiaşi zi s-a deplasat la Primăria or. Căuşeni şi a solicitat acest certificat şi a prezentat colaboratorilor CTAS din Căuşeni.

Menționează că, de către CTAS Căușeni careva alte acte nu au fost solicitate de a fi prezentate.

La data de 11.04.2022 a primit prin intermediul Oficiului Poștal răspunsul nr. *****din 05.04.2022 emis de CTAS privind respingerea cererii în stabilirea pensiei anticipate pentru carieră lungă, decizia emisă nefiind motivată conform cadrului legal.

Nefiind de acord cu decizia primită în aceiași zi s-a prezentat către CTAS Căuşeni pentru a primi explicaţii, însă a fost informată că motivul respingerii este indicat în decizie şi „daca o va contesta vor fi aduse pentru cunoştinţă şi se va face trimitere şi la cadrul legal”.

Studiind conţinutul deciziei a constatat că, CTAS Căuşeni şi CNAS incorect tratează prevederile legale şi eronat a examinat cererile înaintate.

Comunică reclamanta că, din data de 23.09.1985 şi pînă în prezent este încadrată în câmpul muncii şi anume în sistemul Ministerului Justiţiei al RM, nu a avut întreruperi în stagiul de muncă, în afara de concediile de boală a.2006-17 zile, a.2007-28 zile, a.2008-21 zile, a.2009-12 zile.

Din refuzul primit de la CTAS Căuşeni, a constatat că stagiul de cotizare este de 25 ani şi totodată refuză să includă în stagiul de cotizare perioada 15.12.2010 - 01.01.2021-10 ani, fără a indica careva motiv din punct de vedere juridic.

Adresîndu-se anterior către CTAS Căuşeni, a primit extrasul din cont. Făcînd cunoştinţă cu acesta, a stabilit că lipseşte informaţia privind achitările contribuţiilor, deşi CTAS Căuşeni nu a indicat motivele, nu a solicitat careva acte suplimentare de a fi anexate la cerere. Personal s-a adresat către Ministerul Justiţiei al RM, unde a primit informaţia cu privire la perioadele aflării în concediul medical în anii 1999- 2009, totodată a fost informată că, Departamentul de Executare a prezentat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale sec. Centru Declaraţiile persoanei asigurate Formularul REV-5/ pe suport de hîrtie şi în format electronic pentru perioada 2002-2010.

Indică reclamanta că se simte îngrijorată, deoarece CTAS Căuşeni a informat că, probabil nu au fost prezentate la timp dările de seamă de către angajator, însă din venitul dînsei lunar, conform preverilor legale, au fost efectuate reţinerile şi au fost achitate la bugetul asigurărilor de stat contribuţiile conform prevederilor legale, în vigoare la acel moment.

Subliniază că, în calitate de angajat nu poartă nici o vină că angajatorul nu a prezentat la timp dările de seamă. Nu poate fi dânsa personal responsabilă de corectitudinea şi întocmirea, prezentarea dărilor de seamă, ci este competenţa şi obligaţia CNAS să intervină în cazul când angajatorul nu a prezentat la timp dările de seamă.

Apreciază situația descrisă ca fiind o lovitură adusă psihic şi moral de către CNAS, deoarece și-a dedicate toată viaţa în serviciul de executor judecătoresc, în care activează pînă în prezent, avînd un stagiu de 37,9 ani în cadrul sistemului Ministerului Justiţiei al RM. Iar, neincluderea în stagiul de cotizare şi a perioadei de activitate din 15.12.2010 - 01.01.2021 o apreciază ca nelegală și neîntemeiată.

<u>Hotărîrea instanței de fond ce constituie obiectul apelului.</u>

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 21 iunie 2023, acțiunea în contencios administrativ, înaintată de către Iulia Danu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, privind anularea actului administrativ – Decizia CTAS Căușeni nr.**din 05.04.2022, precum și Decizia CNAS nr. ***** din 20.05.2022 adoptată în procedura prealabilă, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil – Decizie privind stabilirea pensiei anticipate pentru carieră lungă, s-a respins ca fiind neîntemeiată.***

<u>Verificarea întrunirii condițiilor de admisibilitate a apelului.</u>

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 12 iulie 2023, Danu Iulia a declarat apel asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 21 iunie 2023.

În conformitate cu prevederile art. 232 alin. (1) Cod administrativ, apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată transmite neîntîrziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărîrii, instanţei de apel.

Din materialele cauzei rezultă că, la caz dispozitivul hotărîrii instanţei de fond a fost pronunţat public la 21 iunie 2023, iar cererea de apel a fost depusă la 12 iulie 2023, prin urmare Completul judiciar constată că, apelul declarat de Danu Iulia a fost depus în interiorul termenului legal.

Potrivit art. 232 alin. (2) Cod administrativ, *motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată.*

În speță, hotărîrea motivată a fost comunicată părții apelante la data de 11 septembrie 2023, iar motivarea apelului a fost depusă la 10 octombrie 2023, adică cu respectarea prevederilor art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

Argumentele apelantului vis-a-vis de pretinsa ilegalitate a hotărîrii atacate cu apel.

În motivarea apelului, Danu Iulia a reiterat argumentele fapt și de drept indicate în cererea de chemare în judecată. A solicitat anularea hotărârii instanței de fond cu pronunţarea unei decizii de admitere integrală a acţiunii.

Argumentele participanților la proces:

Apelanta Danu Iulia și avocatul său, Grosu Adrian, în ședința instanței de apel nu s-au prezentat. Prin cererea din 08 decembrie 2025, avocatul Grosu Adrian a solicitat amânarea ședinței de judecată pe motiv că este antrenat în ședința plenului CSM, cerere care a fost respinsă de Completul de judecată, iar pentru a nu aduce atingere termenului rezonabil de examinare a cauzei, care a fost înregistrată în instanța de apel la 28 septembrie 2023, s-a dispus examinarea cauzei absența acestora.

Reprezentantul părții intimate Casei Naționale de Asigurări Sociale, Trofim Aliona, în ședința instanței de apel a pledat pentru respingerea apelului declarat de Danu Iulia, cu menținerea hotărîrii instanței de fond ca fiind legală și întemeiată.

Audiind reprezentantul părţii intimate, studiind materialele dosarului şi înscrisurile administrate, verificând argumentele expuse în cererea de apel, precum și cercetând din oficiu starea de fapt în baza tuturor probelor administrate la caz, Completul judiciar specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru conchide că apelul declarat de Danu Iulia este neîntemeiat, motiv din care urmează a fi respins cu

menţinerea hotărîrii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 21 iunie 2023, din următoarele considerente.

Aprecierea instanţei de apel a argumentelor părţilor şi cadrului legal aplicabil speţei:

În conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ, *procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art.169–171.*

Potrivit dispoziţiilor art.219 alin.(1), (3) Cod administrativ, *(1) Instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi. (3) Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces.*

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, *examinînd cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii-* ***respinge apelul.***

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.*

În temeiul art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.*

Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet, fiind elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.

Prevederile legale enunţate impun în mod expres, obligația instanţei de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Respectiv, conform practicii CEDO instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de

instanţa inferioară. (*Hirro Balani c. Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis v. Greciei* nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru, analizând legalitatea hotărârii pronunţate în raport cu prevederile art.225 Cod administrativ; art. 239 – 241 Cod de procedură civilă, constată că aceasta urmează a fi menţinută, or instanţa de fond, corect a elucidat şi constatat circumstanţele cauzei, a verificat şi apreciat obiectiv, probele prezente la materialele cauzei, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.

Materialul probatoriu administrat de instanţa de fond, denotă următoarea situaţie;

<u>În fapt:</u>

Materialele cauzei atestă că, urmare a cererilor din 24 ianuarie 2022 și la 9 martie 2022, depuse de Iulia Danu cu privire la stabilirea pensiei anticipate pentru carieră lungă pe baza articolului 15^2 din Legea privind sistemul public de pensii, prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial Căușeni nr. *****din 05.04.2022, a fost respinsă cererea dată, pe motivul că solicitanta nu are stagiul de cotizare necesar de 35,6 ani, conform actelor prezentate se confirmă doar 25 ani, (Dos. Administrativ, f.d.1).

Nefiind de acord cu Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial Căușeni nr. *****din 05.04.2022, la data de 06.05.2022 Iulia Danu s-a adresat cu cerere prealabilă Casei Naţionale de Asigurări Sociale prin care a solicitat anularea deciziei nr. *****din 05.04.2022, și reexaminarea cererii nr. *****din 24.02.2022 înaintată Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial Căușeni conform prevederilor legale (f.d.38-40).

Prin răspunsul din CNAS nr. ***** din 20.05.2022, Iulia Danu a fost refuzată în satisfacerea cererii prealabile, menținându-se poziția deciziei contestate. (f.d.41).

Manifestând dezacordul cu răspunsul primit, reclamanta a sesizat instanța de contencios administrativ cu prezenta acțiune.

<u>Admisibilitatea acțiunii:</u>

Prevederi relevante ale Codului administrative sunt următoarele:

Articolul 20. *Acţiunea în contencios administrativ*

Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Articolul 206. *Felurile acţiunilor în contencios administrativ*

(1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare);

Reieșind din cerințele formulate, rezultă că, acțiunea reclamantei este una în obligare.

Articolul 191. *Competenţa jurisdicţională pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Cu excepţia cazurilor prevăzute la alin.(2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ.

Articolul 196. *Competenţa teritorială pentru acţiunea în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contencios administrativ se depune la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială îşi are sediul autoritatea publică care a desfăşurat activitatea administrativă contestată, daca legea nu prevede altfel.

Ținînd cont de obiectul acțiunii și avînd în vedere prevederile art.191 alin.(1) Cod administrativ, examinarea prezentei cauze ține de competența Judecătoriei Chișinău, or obiectul acesteia nu se regăsește în excepțiile de la alin.(2) și (3) a art.191 Cod administrativ.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ a fost înaintată de reclamantă cu respectarea competenței jurisdicționale și teritoriale.

Articolul 17. *Dreptul vătămat*

Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Articolul 39. *Accesul liber la justiţie*

(1) Controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit.

(2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Articolul 189. *Înaintarea acţiunii în contencios administrativ*

(1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Articolul 10. *Actul administrativ individual*

(1) Actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Articolul 11. *Categoriile actelor administrative individuale*

(1) Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Instanța de apel statuează că, Decizia CTAS Căușeni nr.*****din 05.04.2022, precum și Decizia CNAS nr. ***** din 20.05.2022 adoptată în procedura prealabilă- constituie acte administrative individuale defavorabile reclamantei.

Articolul 19. *Cererea prealabilă*

Cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluţionare prejudiciară a litigiilor administrative.

Articolul 162. *Scopul procedurii prealabile*

(1) Procedura prealabilă urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale.

(2) Dacă autoritatea publică nu soluţionează petiţia în termenele prevăzute de prezentul cod, persoana afectată este în drept să depună cerere prealabilă.

(3) Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul;

b) emiterea unui act administrativ individual.

Articolul 208. *Respectarea procedurii prealabile*

(1) Până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege.

(3) Dacă procedura prealabilă nu este prevăzută de lege, acţiunea în obligare se admite numai în cazul în care reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere de emitere a actului administrativ individual.

După cum rezultă din materialele cauzei elucidate anterior, se atestă că anterior sesizării instanței de contencios administrativ cu prezenta acțiune, Danu Iulia a respectat procedura prealabilă.

Articolul 209. *Termenul de înaintare a acţiunii în contencios administrativ*

(1) Acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la:

a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia;

Astfel, coroborând prevederile normelor legale citate anterior, cu circumstanțele de fapt ale cauzei, Completul judiciar statuează că, acțiunea înaintată de Danu Iulia, a fost depusă în instanța de contencios administrativ în termen, cît și cu respectarea procedurii prealabile, din care motive, instanța de fond corect a conchis asupra admisibilității acțiunii și a reținut spre examinare fondul cerințelor formulate în acțiune.

<u>Referitor la fondul acțiunii.</u>

Prevederi relevante ale Codului administrative sunt următoarele:

Articolul 224. *Hotărîrile instanţei de judecată*

(1) Examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri:

b) în baza unei acţiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă şi obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenţiei reclamantului de emitere a actului este întemeiată;

f) respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)–e).

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 21 iunie 2023, acţiunea în contencios administrativ, înaintată de către Iulia Danu împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, privind anularea actului administrativ – Decizia CTAS Căușeni nr.*****din 05.04.2022, precum și Decizia CNAS nr. ***** din 20.05.2022 adoptată în procedura prealabilă, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil – Decizie privind stabilirea pensiei anticipate pentru carieră lungă, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru, apreciază hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 21 iunie 2023, ca fiind întemeiată din considerentele ce vor fi expuse încontinuare.

<u>LEGISLAȚIA PERTINENTĂ (în vigoare la data inițierii procedurii administrative):</u>

Legea privind sistemul public de pensii nr. 156-XIV din 14.10.1998)

Articolul 1. Obiectul și scopul legii

(1) Prezenta lege stabilește cadrul legal al funcționării sistemului public de pensii, precum și interacțiunea acestuia cu sistemul public de asigurări sociale și cu alte mecanisme statale de protecție socială a populației.

(2) Scopul prezentei legi constă în asigurarea unui sistem de pensii echitabil și sustenabil, care să garanteze un trai decent pentru beneficiarii de pensii.

Articolul 1[1]. Sistemul public de pensii

(1) Pensiile publice reprezintă toate categoriile de pensii, sub formă de drepturi bănești, ale căror stabilire și plată sînt garantate prin lege de către stat.

(2) Sistemul public de pensii se organizează şi funcţionează pe principiile sistemului public de asigurări sociale prevăzute la art. 3 din Legea nr.489-XVI din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale.

Articolul 2. Dreptul la pensie

(1) Dreptul la pensie îl are persoana care îndeplinește condițiile prevăzute de prezenta lege.

Articolul 5. Stagiul de cotizare

(1) În sistemul public, stagiul de cotizare însumează toate perioadele contributive.

Articolul 6. Calcularea stagiului de cotizare

(1) Stagiul de cotizare se exprimă în ani.

(4) Pentru celelalte categorii de contribuabili, cuantumul minim al contribuţiilor se stabileşte prin legea anuală a bugetului asigurărilor sociale de stat.

Articolul 7. Dovada stagiului de cotizare

(1) Dovada stagiului de cotizare se face pe baza datelor din contul personal, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public al asigurărilor sociale.

Articolul 9. Categoriile de pensii

În sistemul public, se acordă următoarele categorii de pensii:

e) pensie anticipată pentru carieră lungă.

[Art.9 lit.e) în redacţia LP208 din 06.12.21, MO308/15.12.21 art.460; în vigoare 01.01.22]

Articolul 15. Condițiile de stabilire a pensiei pentru limită de vîrstă

(1) Pensia pentru limită de vîrstă poate fi stabilită la împlinirea vîrstelor standard de pensionare prevăzute la art. 41, cu condiția realizării stagiului minim de cotizare de 15 ani.

(2) Asiguratul care, la împlinirea vîrstei standard de pensionare, nu are stagiul minim de cotizare prevăzut la alin. (1) are dreptul la alocație în condițiile Legii nr. 499 din 14 iulie 1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni.

(3) În cazul în care, la împlinirea vîrstei standard de pensionare, asiguratul nu își exercită dreptul la pensie, la stabilirea pensiei se va lua în considerare stagiul de cotizare realizat la data solicitării.

Articolul 15^2. Pensia anticipată pentru carieră lungă

(1) Dreptul la pensie anticipată pentru carieră lungă se acordă persoanelor care au realizat un stagiu contributiv de cotizare cu 5 ani pentru bărbați și cu 3 ani pentru femei mai mare decât cel prevăzut la art. 42 alin. (1).

(2) La calcularea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate pentru carieră lungă nu se iau în calcul perioadele necontributive prevăzute la art. 5 alin. (2).

(3) Cuantumul pensiei anticipate pentru carieră lungă se stabilește în aceleași condiții în care se stabilește cel al pensiei pentru limită de vârstă.

(4) Pensia anticipată pentru carieră lungă se acordă de la data depunerii cererii.

(5) La data îndeplinirii cumulative a condițiilor pentru acordarea pensiilor pentru limită de vârstă prevăzute la art. 15 alin. (1) se acordă, la cerere, pensie pentru limită de vârstă prin adăugarea perioadelor necontributive asimilate și a celor contributive.

[Art.15[2] introdus prin LP208 din 06.12.21, MO308/15.12.21 art.460; în vigoare 01.01.22]

Articolul 30. Organele care efectuează stabilirea şi plata pensiilor

(1) Pensiile se stabilesc şi se plătesc de către organele de asigurări sociale.

(2) Organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticităţii actelor ce confirmă stagiul de muncă şi venitul asigurat, eliberate de organele abilitate.

Articolul 31. Solicitarea pensiei

(1) Pensia se acordă la cererea persoanei care a obţinut dreptul la pensie, a tutorelui (curatorului) acesteia sau a reprezentantului desemnat prin procură.

Articolul 42. Stagiul de cotizare

(1) Se stabileşte stagiul complet de cotizare de 34 de ani: pentru bărbaţi începînd cu 1 iulie 2018, iar pentru femei începînd cu 1 iulie 2024, conform eşalonării prevăzute în tabelul nr. 5.

Tabelul nr. 5

De la 1 iulie	Stagiul complet de cotizare	
	Bărbaţi	Femei
2017	33 ani 6 luni	30 ani 6 luni
2018	34 ani	31 ani
2019	34 ani	31 ani 6 luni
2020	34 ani	32 ani
2021	34 ani	32 ani 6 luni
2022	34 ani	33 ani
2023	34 ani	33 ani 6 luni
2024	34 ani	34 ani

Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2011, nr.54 din 31.03.2011:

Art. 3. – Tarifele contribuţiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, termenele de virare a acestora la bugetul asigurărilor sociale de stat şi de prezentare de către plătitori a declaraţiilor privind calcularea şi utilizarea contribuţiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, precum şi tipurile de prestaţii sociale asigurate se prezintă în anexa nr. 3.

Art. 7. – (1) Plătitorii la bugetul asigurărilor sociale de stat, inclusiv cei finanţaţi de la bugetul public naţional, sînt obligaţi să transfere, în mărimea

cuvenită, în modul şi în termenele stabilite în anexa nr. 3, contribuţiile de asigurări sociale de stat obligatorii la bugetul asigurărilor sociale de stat, aferente salariilor calculate şi altor recompense.

(2) Contribuţia de asigurări sociale de stat obligatorii se consideră achitată din momentul încasării acesteia la contul Ministerului Finanţelor – Trezoreria de Stat.

Art. 10. – (1) Plătitorii la bugetul asigurărilor sociale de stat prezintă trimestrial subdiviziunilor teritoriale ale Casei Naţionale de Asigurări Sociale declaraţii privind calcularea şi utilizarea contribuţiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, conform modelului elaborat de Casa Naţională de Asigurări Sociale.

Anexa 3:

1. Tarifele contribuţiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, termenele de virare a acestora la bugetul asigurărilor sociale de stat, precum şi tipurile de prestaţii sociale asigurate se stabilesc după cum urmează:

Categoria plătitorilor şi asiguraţilor	Tariful contribuţiei de asigurări sociale de stat obligatorii şi baza de calcul	Termenul de virare	Tipurile prestaţiilor sociale asigurate
1.5. Persoanele fizice, cu excepţia pensionarilor, invalizilor, precum şi a persoanelor care se atribuie categoriilor de plătitori prevăzute la pct.1.1–1.4, care se regăsesc în una din situaţiile: - avocaţi privaţi, notari publici şi **executori judecătoreşti** care activează în baza licenţei obţinute în modul stabilit de lege, indiferent de forma juridică de organizare, mediatori care activează în baza atestatului eliberat de către Consiliul de Mediere	4368 lei anual pentru asigurarea individuală	Lunar, cîte 1/12 din suma anuală, pînă la sfîrşitul lunii imediat următoare celei de gestiune	Pensia minimă pentru limită de vîrstă şi ajutorul de deces

Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2012, nr.270 din 23.12.2011:

Anexa 3:

1. Tarifele contribuţiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, termenele de virare a acestora la bugetul asigurărilor sociale de stat, precum şi tipurile de prestaţii sociale asigurate se stabilesc după cum urmează:

Categoria plătitorilor şi asiguraţilor	Tariful contribuţiei de asigurări sociale de stat obligatorii şi baza de calcul	Termenul de virare	Tipurile prestaţiilor sociale asigurate
1.4. Persoanele fizice, cu excepţia pensionarilor,	4704 lei	Lunar, cîte	Pensia minimă

invalizilor, precum şi a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct. 1.1–1.3 şi la pct. 1.7, care se regăsesc în una din situaţiile: - avocaţi, notari publici şi **executori judecătoreşti** care activează în baza licenţei obţinute în modul stabilit de lege, indiferent de forma juridică de organizare, mediatori care activează în baza atestatului eliberat de către Consiliul de Mediere	anual pentru asigurarea individuală	1/12 din suma anuală, pînă la sfîrşitul lunii imediat următoare celei de gestiune	pentru limită de vîrstă (stagiul de cotizare) şi ajutorul de deces

Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013, nr.250 din 08.11.2012:

Anexa 3:

1. Tarifele contribuţiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, termenele de virare a acestora la bugetul asigurărilor sociale de stat, precum şi tipurile de prestaţii sociale asigurate se stabilesc după cum urmează:

Categoria plătitorilor şi asiguraţilor	Tariful contribuţiei de asigurări sociale de stat obligatorii şi baza de calcul	Termenul de virare	Tipurile prestaţiilor sociale asigurate
1.5. Persoanele fizice, cu excepţia pensionarilor, invalizilor, precum şi a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct.1.1–1.4, care se regăsesc în una din situaţiile: - avocaţi, notari publici şi **executori judecătoreşti** care activează în baza licenţei obţinute în modul stabilit de lege, indiferent de forma juridică de organizare, mediatori care activează în baza atestatului eliberat de către Consiliul de Mediere	5220 de lei anual pentru asigurarea individuală	Lunar, cîte 1/12 din suma anuală, pînă la sfîrşitul lunii imediat următoare celei de gestiune	Pensia minimă pentru limită de vîrstă (stagiul de cotizare) şi ajutorul de deces

Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2014, nr.329 din 23.12.2013:

Anexa 3:

1. Tarifele contribuţiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, termenele de virare a acestora la bugetul asigurărilor sociale de stat, precum şi tipurile de prestaţii sociale asigurate se stabilesc după cum urmează:

Categoria plătitorilor şi asiguraţilor	Tariful contribuţiei de asigurări sociale de stat obligatorii şi baza de calcul	Termenul de virare	Tipurile prestaţiilor sociale asigurate
1.5. Persoanele fizice, cu excepţia pensionarilor, persoanelor cu dizabilităţi, precum şi a persoanelor	5748 de lei anual pentru	Lunar, cîte 1/12 din suma	Pensia minimă pentru limită

care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct. 1.1–1.4, care se regăsesc în una din situaţiile: - avocaţi, notari publici, **executori judecătoreşti** şi mediatori care au obţinut dreptul de a desfăşura activitate în modul stabilit de lege, indiferent de forma juridică de organizare	asigurarea individuală	anuală, pînă la sfîrşitul lunii imediat următoare celei de gestiune	de vîrstă (stagiul de cotizare) şi ajutorul de deces

Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2015, nr.73 din 12.04.2015:

Anexa 3:

1. Tarifele contribuţiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, termenele de virare a acestora la bugetul asigurărilor sociale de stat, precum şi tipurile de prestaţii sociale asigurate se stabilesc după cum urmează:

Categoria plătitorilor şi asiguraţilor	Tariful contribuţiei de asigurări sociale de stat obligatorii şi baza de calcul	Termenul de virare	Tipurile prestaţiilor sociale asigurate
1.5. Persoanele fizice, cu excepţia pensionarilor, persoanelor cu dizabilităţi, persoanelor supuse asigurării de stat obligatorii din bugetul de stat, precum şi a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct.1.1-1.4, care se regăsesc în una din situaţiile: - **executori judecătoreşti**, învestiţi în funcţie în modul stabilit de lege;	6372 de lei anual pentru asigurarea individuală	Lunar, cîte 1/12 din suma anuală, pînă la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune	Pensia minimă pentru limită de vîrstă (stagiul de cotizare) şi ajutorul de deces

Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016, nr.156 din 01.07.2016:

Anexa 3:

1. Tarifele contribuţiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, termenele de virare a acestora la bugetul asigurărilor sociale de stat, precum şi tipurile de prestaţii sociale asigurate se stabilesc după cum urmează:

Categoria plătitorilor şi asiguraţilor	Tariful contribuţiei de asigurări sociale de stat obligatorii şi baza de calcul	Termenul de virare	Tipurile prestaţiilor sociale asigurate
1.5. Persoanele fizice, cu excepţia pensionarilor, persoanelor cu dizabilităţi, persoanelor supuse asigurării de stat obligatorii din bugetul de stat,	7032 de lei anual pentru asigurarea	Lunar, cîte 1/12 din suma anuală, pînă la	Pensia minimă pentru limită de vîrstă

precum şi a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct. 1.1–1.4, care se regăsesc în una din situaţiile: - **executori judecătoreşti** învestiţi în funcţie în modul stabilit de lege;	individuală	data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune	(stagiul de cotizare) şi ajutorul de deces

Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2017, nr.286 din 16.12.2016:

Anexa 3:

1. Tarifele contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, termenele de virare a acestora la bugetul asigurărilor sociale de stat, precum și tipurile de prestații sociale asigurate se stabilesc după cum urmează:

Categoria plătitorilor şi asiguraţilor	Tariful contribuţiei de asigurări sociale de stat obligatorii şi baza de calcul	Termenul de virare	Tipurile prestaţiilor sociale asigurate
1.6. Persoanele fizice, cu excepția pensionarilor, persoanelor cu dizabilități, precum și a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct. 1.1-1.5, care se regăsesc în una din situațiile: - **executori judecătoreşti**, învestiţi în funcție în modul stabilit de lege;	7512 de lei anual pentru asigurare individuală	Lunar, cîte 1/12 din suma anuală, pînă la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune	Pensia minimă pentru limită de vîrstă (stagiul de cotizare) și ajutorul de deces

Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2018, nr.281 din 15.12.2017:

Anexa 3:

1. Categoriile de plătitori și de asigurați, tarifele contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, baza de calcul al acestora și termenele de virare la bugetul asigurărilor sociale de stat, precum și tipurile prestațiilor sociale asigurate se stabilesc după cum urmează:

Categoria plătitorilor şi asiguraţilor	Tariful contribuţiei de asigurări sociale de stat obligatorii şi baza de calcul	Termenul de virare	Tipurile prestaţiilor sociale asigurate
1.6. Persoanele fizice, cu excepția pensionarilor, persoanelor cu dizabilități, precum și a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct. 1.1–1.5, care se regăsesc în una dintre	8424 de lei anual	Lunar, cîte 1/12 din suma anuală, pînă la data de 25 a	Pensia minimă pentru limită de vîrstă (stagiul de

situațiile: – **executori judecătorești**, învestiți în funcție în modul stabilit de lege;		lunii următoare lunii de gestiune	cotizare) și ajutorul de deces

Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2019, nr.300 din 30.11.2018:

Art. 5. – (1) Contribuţia individuală de asigurări sociale de stat obligatorii (taxa fixă anuală) calculată pentru plătitorii specificaţi la pct. 1.7–1.9 din anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale se stabileşte în mărime de 9456 de lei.

(2) Contribuţia individuală de asigurări sociale de stat obligatorii (taxa fixă anuală) calculată, în bază de contract individual încheiat cu Casa Naţională de Asigurări Sociale, pentru plătitori şi în condiţiile specificate la pct. 1.10 din anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale se stabileşte în mărime de 2412 lei.

Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2020, nr.173 din 19.12.2019:

Art. 5. – (1) Contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă fixă anuală (taxa fixă anuală) calculată pentru plătitorii specificați la pct. 1.7, 1.8 și 1.9 din anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale se stabilește în mărime de 10740 de lei.

(2) Contribuția individuală de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă fixă anuală (taxa fixă anuală) calculată, în bază de contract individual încheiat cu Casa Națională de Asigurări Sociale, pentru plătitori și în condițiile specificate la pct. 1.10 din anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale se stabilește în mărime de 2736 lei.

Anexa 1 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489 din 08.07.1999, în vigoare în anul 2020:

Categoriile de plătitori și de asigurați, tarifele contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, baza de calcul al acestora și termenele de virarela bugetul asigurărilor sociale de stat, precum și tipurile prestațiilor sociale asigurate se stabilesc după cum urmează:

Categoria plătitorilor şi asiguraţilor	Tarifele și baza de calcul al contribuției individuale de asigurări sociale de stat obligatorii	Termenele de virare a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii	Tipurile prestațiilor sociale asigurate
1.7. Persoanele fizice, cu excepția pensionarilor, persoanelor cu dizabilități, precum și a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct. 1.1–1.6, care se regăsesc în una dintre situațiile:	Taxă fixă în conformitate cu legea bugetului asigurărilor sociale de stat	Lunar, cîte 1/12 din suma anuală, pînă la data de 25 a lunii următoare	Pensia pentru limită de vîrstă și ajutorul de

– **executori judecătorești învestiți în funcție în modul stabilit de lege**;	anuală	lunii de gestiune	deces

Raportînd cadrul legal precitat la circumstanțele faptice ale cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru reține că, Iulia Danu este executor judecătoresc din anul 1985. La 24 ianuarie 2022 și la 9 martie 2022, s-a adresat la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Căușeni cu cerere pentru a-i stabilit pensia anticipată pentru carieră lungă pe baza articolului 15^2 din Legea privind sistemul public de pensii.

Deși dna Iulia Danu susține că, la data adresării, acumulase un stagiu total de 37,9 ani, CTAS i-a respins cererea, calculându-i un stagiu de cotizare de 25 de ani, fără a include în stagiul de cotizare perioada dintre 15 decembrie 2010 - 31 decembrie 2020.

Această decizie a fost contestată, fără succes, în fața Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Astfel, prin acțiunea formulată, reclamanta a solicitat anularea actului administrativ – Decizia CTAS Căușeni nr.*****din 05.04.2022, precum și Decizia CNAS nr. ***** din 20.05.2022 adoptată în procedura prealabilă, cu obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil – Decizie privind stabilirea pensiei anticipate pentru carieră lungă, acțiunea care a fost respinsă de instanța de fond.

Totodată Completul judiciar subliniază că, în cadrul examinării cauzei în ordine de apel, la 19 august 2024, avocatul Vladimir Grosu a ridicat, în interesele reclamantei/apelante Iulia Danu, excepția de excepția de neconstituționalitate a sintagmei „pensia minimă pentru limită de vârstă" din coloana nr. 4 punctul 1 subpunctul 1.5 din Anexele nr. 3 la Legile privind bugetul asigurărilor sociale de stat pentru anii 2011, 2013, 2014, 2015, 2016, din coloana nr. 4 punctul 1 subpunctul 1.4 din Anexa nr. 3 la Legea privind bugetul asigurărilor sociale de stat pentru anul 2012, din coloana nr. 4 punctul 1 subpunctul 1.6 din Anexele nr. 3 la Legea privind bugetul asigurărilor sociale de stat pentru anii 2017 - 2018 și sintagma „pensia pentru limită de vârstă" din punctul 1.7 din Anexa nr. 1 la Legea privind sistemul public de asigurări sociale, în redactarea în vigoare la 1 ianuarie 2019 și la 1 ianuarie 2020.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 septembrie 2024, s-a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și s-a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

Prin decizia Curții Constituționale nr.132 din 22 septembrie 2025, s-a declarat inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „pensia minimă pentru limită de vârstă" din coloana nr. 4 punctul 1 subpunctul 1.5 din

Anexa nr. 3 la Legea nr. 54 din 31 martie 2011 a bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2011, ridicată de dl avocat Vladimir Grosu, în interesele dnei Iulia Danu, în dosarul nr. 3a-1165/2023, pendinte la Curtea de Apel Centru.

În susținerea poziției sale Curtea constituțională a reținut următoarele:

„ 22. Curtea reține că Legile bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anii 2011-2018 reprezintă legi bugetare anuale, care conțin prevederi generale privind aprobarea indicatorilor principali ai bugetelor corespunzătoare şi reglementări specifice anului bugetar respectiv (a se vedea articolul 53 alin. (2) din Legea finanțelor publice și responsabilităților bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014). Totodată, aceste legi stabilesc, inclusiv, tarifele contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, precum şi tipurile de prestații sociale asigurate. De asemenea, Anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999, între altele, stabilește categoriile de plătitori și de asigurați, cotele de contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii, baza de calcul al acestora, precum și tipurile prestațiilor sociale asigurate (a se vedea articolul 17 alin. (3) din Legea nr. 489/1999, în redactarea în vigoare la 1 ianuarie 2019 și la 1 ianuarie 2020). Astfel, Curtea admite că instanța ar putea avea în vedere prevederile contestate la examinarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

23. Totuși, în jurisprudența sa, Curtea a stabilit că poate verifica constituționalitatea prevederilor contestate dacă de eventuala soluție ar profita autorul excepției. În acest sens, Curtea observă că pensia anticipată pentru o carieră îndelungată, reglementată de articolul 15^2 din Legea cu privire la sistemul public de pensii, reprezintă o nouă categorie de pensie introdusă prin Legea nr. 208 din 6 decembrie 2021, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2022. Astfel, în această cauză, eventuala neconstituționalitate a prevederilor contestate din Legile bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anii 2011-2018 nu i-ar servi autorului excepției (DCC nr. 26 din 13 februarie 2025, § 27).

24. Prin urmare, în capătul său referitor la legile bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anii 2011-2018, sesizarea este inadmisibilă (a se vedea, mutatis mutandis, DCC nr. 88 din 25 iulie 2024, §22).

25. Referitor la dispozițiile contestate din Legea privind sistemul public de asigurări sociale, în redactarea în vigoare la 1 ianuarie 2019 și în redactarea în vigoare la 1 ianuarie 2020, Curtea a menționat în jurisprudența sa că protecția constituțională de care se bucură cuantumul pensiei stabilit potrivit principiului contributivității şi care constituie un drept câştigat are în vedere pensia stabilită prin aplicarea reglementărilor în vigoare la momentul acordării ei, potrivit principiului tempus regit actum (a se vedea DCC nr. 148 din 15 noiembrie 2022, § 30).

26. Curtea observă că, în realitate, autorul îşi manifestă dezacordul cu neincluderea unei perioade de timp la calcularea stagiului de cotizare pentru acordarea pensiei anticipate pentru carieră lungă. Ține de competența instanței de judecată să interpreteze, la modul concret, pe baza prevederilor contestate, chestiunea dacă autorul poate pretinde la dreptul de a beneficia de pensia anticipată pentru carieră lungă. Curtea reiterează că aspectele legate de interpretarea şi de aplicarea legii în situații concrete exced controlului de constituționalitate (a se vedea DCC nr. 20 din 17 februarie 2022, § 31).”

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru reiterează că art.15^2 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, care reglementează **pensia anticipată pentru carieră lungă**, a fost introdus prin Legea nr. 208 din 06.12.2021. Această normă a intrat în vigoare la data de **1 ianuarie 2022**.

În perioada vizată (ianuarie 2011 – decembrie 2020), Legile anuale ale bugetului asigurărilor sociale de stat (BASS) au stabilit categorii specifice de prestații pentru persoanele care achitau o taxă fixă (cum este cazul executorilor judecătorești). Conform nexelor la aceste legi, pentru anii 2011–2018, contribuția individuală sub formă de taxă fixă asigura dreptul doar la pensia minimă pentru limită de vârstă și ajutorul de deces. Și pentru anii 2019–2020, norma a fost menținută, precizând că taxa fixă anuală (de exemplu, 10.740 lei în 2020) oferă dreptul la pensia pentru limită de vârstă și ajutorul de deces.

Aceste legi bugetare anuale nu au prevăzut includerea acestor perioade de cotizare cu taxă fixă pentru categoria nouă de "pensie anticipată pentru carieră lungă", care se bazează pe un stagiu contributiv extins.

Prin urmare, instanța de fond justa a statuat că Casa Națională de Asigurări Sociale întemeiat a exclus perioada cuprinsă între ianuarie 2011 – decembrie 2020 din calculul stagiului pentru pensia anticipate. Or, în această perioadă, reclamanta a achitat o taxă fixă în calitate de executor judecătoresc. Conform legislației în vigoare la acea dată, acest tip de contribuție genera dreptul exclusiv la **pensia pentru limită de vârstă și ajutorul de deces**, nu și la alte categorii de pensii.

Avînd în vedere principiul *tempus regit actum*, Curtea Constituțională a subliniat că dreptul la pensie se stabilește conform reglementărilor în vigoare la momentul acordării. Deoarece pensia anticipată este o categorie nouă (2022), ea nu poate asimila retroactiv perioadele de taxă fixă care au fost reglementate strict pentru pensia de limită de vârstă.

Prin urmare, deși reclamanta susține un stagiu total de 37,9 ani, autoritatea publică intimată întemeiat a recunoscut doar 25 de ani ca fiind eligibili pentru

pensia anticipată, iar restul perioadei (2011–2020), reieșind din prevederile legale menționate supra, nu îndeplinește criteriul de contributivitate cerut de art. 15^2.

Curtea Constituțională în Decizia de inadmisibilitate a sesizării nr.66g/2017 privind excepţia de neconstituţionalitate a unor prevederi din subpunctul 1.5 al punctului 1 din Anexa nr. 3 la Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2014, nr. 329/2013, nr.55 din 27 iunie 2017, a subliniat că:

*„17. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textul „**Pensia minimă pentru limită de vârstă (stagiul de cotizare) şi ajutorul de deces**” din subpunctul 1.5 al punctului 1 din Anexa nr.3 la Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2014, nr.329 din 23 decembrie 2013.*

18. Curtea observă că autorul excepției susține că prevederile contestate contravin articolelor 1, 16, 46 şi 54 din Constituţie.

19. Curtea menționează că, potrivit articolului 14 din Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, dreptul la pensie pentru limită de vârstă se acordă dacă sunt îndeplinite cumulativ condiţiile privind vârstele de pensionare şi stagiile de cotizare prevăzute de lege.

20. Articolul 6 alin.(4) din legea menționată stabilește că pentru unele categorii de contribuabili cuantumul minim al contribuţiilor se stabileşte prin legea anuală a bugetului asigurărilor sociale de stat.

*21. Astfel, potrivit prevederilor subpunctului 1.5 al punctului 1 din Anexa nr.3 la Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2014, pentru a beneficia de pensia minimă pentru limită de vârstă (stagiul de cotizare) întreprinzătorii individuali, avocaţii, notarii publici, **executorii judecătoreşti** şi mediatorii care au obţinut dreptul de a desfăşura activitate în modul stabilit de lege, indiferent de forma juridică de organizare, sunt obligați să vireze la bugetul asigurărilor sociale de stat 5748 de lei anual pentru asigurarea individuală (tariful contribuţiei de asigurări sociale de stat obligatorii).*

22. În acelaşi timp, ținând cont de faptul că respectivele categorii de persoane achită doar o contribuție fixă de asigurări sociale de stat obligatorii, și nu o contribuție procentuală în funcție de sumele primite pentru serviciile prestate, ei beneficiază doar de pensia minimă pentru limită de vârstă (stagiul de cotizare) și ajutorul de deces.

23. Curtea nu poate susține alegațiile autorului excepției privind instituirea unei situații discriminatorii.

24. Or, urmează a se face distincție la stabilirea pensiei între persoanele care au achitat o contribuție procentuală de asigurări sociale de stat obligatorii din fondul de salarizare şi alte recompense sau în funcție de sumele primite pentru serviciile prestate și persoanele care au achitat o contribuție fixă de asigurări sociale de stat obligatorii.

28. În același timp, Curtea menționează că stabilirea tarifului contribuţiilor de asigurări sociale de stat obligatorii prin legea anuală a bugetului asigurărilor sociale de stat reprezintă o opţiune a legiuitorului, acesta fiind liber să stabilească tipurile de prestaţii sociale asigurate.”

Generalizând cele expuse supra, Completul judiciar reține că stagiul de cotizare al reclamantei/apelante pentru anii 2011-2020, nu este pasibil includerii la stabilirea pensiei pentru carieră lungă conform art. 15^2 din Legea nr.156/1998, considerent din care instanța de fond întemeiat a respins pretențiile reclamantei formulate în cererea de chemare în judecată.

Urmare a constatărilor detaliate supra vis-a-vis de circumstanțele faptice ale cazului dedus judecării în ordine de apel, Completul judiciar concluzionează că, argumentele expuse de către Danu Iulia în cererea de apel sunt lipsite de substanță juridică obiectivă, iar instanța de fond - reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, în consecință hotărârea emisă fiind legală şi întemeiată, în corespundere cu art. 130 CPC.

Prin prisma acestor constatări, instanța de apel concluzionează că la caz dubiul judiciar a fost înlăturat, netemeinicia cerințelor părții apelante a fost demonstrată, iar argumentele invocate de către apelantă poartă caracter pur formal.

Cercetând cu maximă diligență materialul probator prezentat în raport cu starea de fapt reținută la caz, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru notează că dosarul nu conţine vre-un element susceptibil să o facă să ajungă la o altă concluzie în prezenta cauză.

Sintetizând cele detaliate mai sus, statuând cu certitudine că argumentele părții apelante sunt neîntemeiate, iar hotărârea instanţei de fond este legală și întemeiată, Completul de Contencios Administrativ conchide a respinge apelul declarat de Danu Iulia şi a menţine hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 21 iunie 2023.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin (1) lit. a) Cod administrativ, art. 389-390 CPC, Completul de Contencios Administrativ din cadrul Colegiului Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Centru

D E C I D E :

Apelul declarat de Danu Iulia, ***se respinge.***

Se menține hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 21 iunie 2023.

Decizia este executorie de la emitere, însă poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie.

Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni.

Președintele completului,

Judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Ghedrovici Nicolae

Bostan Angela